

Donkere wolken pakken zich samen. Breekt het open of barst het los? Het gaat vanavond uiteraard over de gemeentefinanciën, maar het weer is daarvoor een uitgelezen metafoor. De afgelopen jaren is het financiële perspectief van Diemen verbeterd, ondanks alle uitdagingen die er waren. Ook dit jaar is het Diemen gelukt een sluitende meerjarenbegroting op te stellen. Daar zijn we trots op.

Maar dan kom ik bij de donkere wolken. Breekt het open of barst het los? Hoewel de begroting sluitend is, zijn er de komende jaren veel onzekerheden. Onzekerheden waar niet alleen Diemen, maar vrijwel alle gemeenten mee te kampen hebben. En die onzekerheden, die donkere wolken, kunnen we helaas niet allemaal wegnemen. Door goed en daadkrachtig bestuur kunnen we ermee omgaan. En voor een deel zal ook het nieuwe kabinet – als dat er ooit komt – keuzes moeten maken.

Eén van die donkere wolken is de coronacrisis, of beter gezegd: de mogelijke crisis ná de crisis. Het coronavirus zal onder ons blijven, ook al keert de samenleving steeds meer terug naar normaal. Ook het Rijk doet dat. De verschillende steunmaatregelen zijn inmiddels gestopt. Het is zeer de vraag wat de effecten hiervan – op de gezondheid, het welzijn en de economie – op lange termijn zullen zijn.

Behalve de mogelijke crisis na de coronacrisis, hangt er nog een andere, donkere wolk boven gemeenteland. De herverdeling van het gemeentefonds pakt niet goed uit voor Diemen. Of eigenlijk zelfs zeer slecht. Diemen wordt, als de nieuwe verdeling van het gemeentefonds van kracht wordt, flink gekort op de algemene uitkering. Simpelweg betekent dat: minder geld en dus scherpere keuzes.

Tot slot, de laatste donkere wolk, de ontwikkeling van de kosten in het sociaal domein. De PvdA Diemen was een groot voorstander van de decentralisaties van 2015. In de praktijk pakken de decentralisaties goed uit. Als kleine zelfstandige gemeente staan we dichtbij onze inwoners en kunnen we hen snel en goed helpen. Maar de financiële kant, de korting waarmee de decentralisaties gepaard gingen, hangt als het zwaard van Damocles boven de gemeenten.

Hoe de kosten zich de komende jaren ontwikkelen in het sociaal domein, is ongewis. Het abonnementstarief in de Wmo heeft in ieder geval niet bijgedragen aan de kostenbeheersing en moet wat de PvdA Diemen betreft zo snel mogelijk van tafel. Wij willen weer terug naar een systeem met een inkomensafhankelijke bijdrage. De

sterkste schouders kunnen immers de zwaarste lasten dragen. Dan de jeugdzorg, daar heeft het kabinet extra middelen voor toegezegd, maar in die middelen wordt ondertussen ook alweer gesneden.

Zo lang het Rijk de gemeenten blijft zien als uitvoeringsloketten waar je simpelweg taken naar kan delegeren, zonder voldoende middelen mee te geven, blijft de financiële positie van gemeenten onzeker. De PvdA hoopt dat het nieuwe kabinet – of beter gezegd het doorstartkabinet - écht een nieuwe start gaat maken, zoals de onderhandelende partijen meermaals hebben benadrukt, en de gemeenten - als eerste overheid - serieuzer neemt.

Ik ga het natuurlijk niet alleen over donkere wolken hebben. Dat zou een te sombere weergave zijn van de realiteit. De afgelopen jaren is er veel bereikt in Diemen. Door het vertrouwen van de kiezer heeft de PvdA al die jaren vanuit de coalitie een bijdrage hieraan mogen leveren. Ondanks alle donkere wolken zijn we er van overtuigd dat er ook de komende jaren – met daadkrachtig en kwalitatief bestuur – een hoop bereikt kan worden in Diemen. En dat is hard nodig: de tweedeling in de samenleving groeit en de bestaanszekerheid van bepaalde groepen inwoners komt nog te vaak in het geding.

Voor de PvdA Diemen stonden vier speerpunten centraal de afgelopen bestuursperiode. De PvdA wil dat alle Diemenaren en Diemenezen zeker zijn van:

1. Voldoende en betaalbare huizen;
2. Adequate en toegankelijke publieke voorzieningen;
3. Een steuntje in de rug;
4. Een duurzame gemeente.

1) Zeker zijn van voldoende en betaalbare huizen

De afgelopen jaren vonden duizenden mensen een huis in Diemen. Of beter gezegd: een thuis. Want – ik heb het al vaker gezegd – een huis is zo veel meer dan een dak boven het hoofd. Het is een plek om tot rust te komen na een lange werkdag, om samen te zijn met vrienden, om verjaardagen te vieren met familie. We zijn trots op de ontwikkelingen die Diemen heeft doorgemaakt als het gaat om woningbouw.

Maar, ondanks alle woningen die er gebouwd zijn en alle nieuwe Diemenaren die hier hun thuis vonden, vallen nog te veel mensen tussen wal en schip. De

bouwlocaties liggen niet meer voor het oprapen. De PvdA Diemen vindt dat op de plekken waar nog gebouwd kan worden, we streng moeten reguleren. Dat betekent dat we vastleggen wat voor woningen er gebouwd worden, met nog meer accent op sociale- en middeldure huur.

En het betekent ook dat we alle instrumenten, die beschikbaar zijn om te voorkomen dat woningen als een beleggingsobject gebruikt worden, inzetten. Dat doen we met een zelfbewoningsplicht voor nieuwbouw. En als het aan de PvdA Diemen ligt voeren we zo snel als het kan een opkoopbescherming in voor bestaande woningen. De PvdA is voor het beteugelen van de vrije markt. Wonen is geen verdienmodel, maar een eerste levensbehoefte. De woningcrisis oplossen kunnen we echter niet alleen. Dat vraagt ook inzet van andere gemeenten, de provincies en het nieuwe kabinet.

2) Zeker zijn van adequate en toegankelijke publieke voorzieningen

De PvdA Diemen is trots op alle voorzieningen die er zijn in onze gemeente. Vrijwel elke sport kan binnen de gemeentegrenzen beoefend worden, het culturele aanbod is enorm en het verenigingsleven bloeit. Dat is geweldig, want die voorzieningen en verenigingen - plekken waar alle Diemenaren en Diemenezen, ongeacht de grootte van hun beurs, elkaar ontmoeten - zijn het cement van onze samenleving.

De PvdA ziet de openbare ruimte ook als belangrijke publieke voorziening. Straten en pleinen zijn onze gezamenlijke huiskamer. De afgelopen jaren zijn ze steeds mooier geworden en daar gaan we mee door. De financiële toekomst is onzeker, maar voor de PvdA Diemen staat het als een paal boven water dat de publieke voorzieningen behouden moeten blijven, ook als het de gemeente financieel minder voor de wind gaat.

3) Zeker zijn van een steuntje in de rug

Het idee dat succes een eigen verdienste is en falen de eigen schuld, werpt de PvdA Diemen verre van zich. Het leven is niet maakbaar. Toeval, geluk en pech zijn spelers van betekenis. Wie het even niet op eigen kracht redt, moet kunnen rekenen op een daadkrachtige en toegankelijke gemeente. Een gemeente die naast je gaat staan en de helpende hand biedt. Bijvoorbeeld bij het zoeken naar werk, het oplossen van schulden, het vinden van een woning of thuis prettig oud kunnen

worden. De PvdA vindt dat wij als gemeente pal moeten staan voor de bestaanszekerheid van onze inwoners.

4) Zeker zijn van een duurzame gemeente

De urgentie van de klimaatcrisis wordt breed gevoeld in de Diemense politiek. Het duurzaamheidsbeleid is ambitieus en dat is niet meer dan terecht. Om een leefbare planeet achter te laten, is de komende jaren een drastische omslag nodig. We moeten af van fossiele brandstoffen en van onze wegwerpeconomie. Met het nieuwe afvalbeleid – dat unaniem door de raad werd aangenomen – is een flinke stap in de goede richting gezet. De cijfers laten zien dat de hoeveelheid restafval enorm is gedaald sinds de invoering van het nieuwe beleid. En ook als het om de energietransitie gaat, zijn er flinke stappen gezet, met de RES 1.0 die in juni werd vastgesteld en de Transitievisie Warmte die we als raad binnenkort bespreken.

Een groot aandachtspunt van de PvdA Diemen is dat de transitie naar een duurzame gemeente inclusief moet zijn. Alle Diemenaren en Diemenezen moeten mee kunnen komen, ongeacht inkomen en achtergrond. Met de stijgende energie- en gasprijzen moeten we nadenken over een aanpak om energiearmoede tegen te gaan.

Tot zo ver de vier punten.

De Partij van de Arbeid en dit college staan voor een sterk en zelfstandig Diemen. Een samenleving waar een plek is voor iedereen. Een Diemen dat kansen geeft aan alle inwoners en dus vanzelfsprekend ondersteuning biedt aan wie dat nodig heeft. Dat gaat niet vanzelf. Dat vergt visie, lef en de bereidheid om keuzes te maken.

Keuzes ten gunste van het samenzijn en samenleven. Die keuzes botsen soms met individuele wensen en individuele belangen. Het is aan ons, de politiek, om die belangen te kennen, te wegen en keuzes te maken. Politiek is niet voor bange mensen.

Donkere wolken pakken zich samen. Breekt het open of barst het los? De afgelopen jaren was er meermaals sprake van donkere wolken boven onze gemeente, maar

door daadkrachtig bestuur en een coalitie die keuzes durfde te maken, brak het open en staat Diemen er nu financieel goed voor. De septembercirculaire – met een positief effect op het structurele meerjarenperspectief – lijkt een klein zonnestraaltje dat doorbreekt. En over de herverdeling van het gemeentefonds is het laatste woord nog niet gezegd. Hoe heet de soep gegeten wordt, zal de tijd leren. Toch is voorzichtigheid geboden.

Ook de komende jaren zijn er uitdagingen te over in de gemeente. Sociaal-democraten wordt wel eens verweten dat ze nooit tevreden zijn. Daar zit een kern van waarheid in. Hoewel we tevreden en trots terugkijken op de afgelopen jaren, is er nog genoeg te doen in Diemen. We zijn ambitieus en vol energie om ons in te blijven zetten voor ons mooie dorp.